

Ledelsesvurdering budsjett 2022

1. Innledning

Kulturhistorisk museum (KHM) har i flere år måtte operere med budsjett og langtidsprognose basert på uavklart finansiering av sentrale satsninger og manglende kompensasjon for tapte inntekter. Premisser og forutsetninger for et budsjett i balanse har dermed vært sentrale element i saksfremleggene. I løpet av 2021 har det kommet løsninger innenfor de fleste områdene, først med tildelinger fra UiO til basisutstillinger i nytt Vikingtidsmuseum og vedtak om dekning av inntektsbortfall ved stengingen av Vikingskiphuset, deretter med en meget generøs gave på 200 mill. kr. fra Eilif Holtes allmenntilgjengelige fond. I løpet av høsten er det også avklart at museet får kompensasjon for 80 % av inntektstapet som følge av korona for både 2020 og 2021. Samtidig har museet hatt en besparelse særlig på utgifter til reise og konferanser som følge av pandemien. Det har likevel vært nødvendig å gjennomføre en stram og konservativ styring for å redusere kostnadene i en krevende periode.

KHM leverer et budsjett for 2022 som isolert sett, er tilnærmet i balanse. KHM's årsplan gir en samlet oversikt over planlagte tiltak og prioriteringer i kommende 3-årsperiode, men med hovedvekt på 2022. Årsplanen er avstemt mot KHM's budsjett for 2022. Langtidsprognose 2022-2026 er ikke ferdigstilt, men museumsledelsen forventer at det i all hovedsak vil være rom for fremlagte tiltak med tilhørende kostnader i hele perioden.

Koronapandemien og iverksatte smitteverntiltak både nasjonalt og internasjonalt har fremdeles betydelige konsekvenser for KHM og det er lite som tyder på at situasjonen vil bli vesentlig forbedret de første månedene av nyåret. Usikkerhet knyttet til pandemiens effekter for økonomi og museal virksomhet vil bli omtalt nedenfor.

2. Vurdering av årsbudsjett 2022

Årsbudsjett 2022 er isolert sett tilnærmet i balanse. Prognose for 2021 viser derimot et betydelig mindreforbruk, som for en stor del vil bli trukket med videre til 2023. Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til driftskostnader og følger dels av redusert aktivitet som følge av pandemien, dels av forsinkelser i utstillingsprosjekter som følge av koordinering med Eiendomsavdelingen og dels av internt finansierte utstillingsprosjekter med periodiserte kostnader over flere kommende år.

De viktigste postene i driftsbudsjettet som så langt har generert et mindre forbruk er: i) forsinkelse og utsettelse av prosjekter i Utstillings- og publikumsseksjonen for om lag 17 mill. kr, ii) forsinket anskaffelse av utstyr til Seksjon for samlingsforvaltning på om lag 5 mill. kr., iii) utsatt aktivitet i prosjektet for flytting av samlingene fra Historisk museum til Økern foreløpig estimert til 3 mill. kr. og iv) mindreforbruk på reiser og konferanser på om lag 5 mill. kr. Øvrig mindreforbruk fordeles på flere poster i budsjettet.

Koronapandemien vil med en videreføring av gjeldende nasjonale tiltak i 2022 ha betydelig lavere økonomiske konsekvenser for KHM enn for de to årene vi har vært gjennom. Dette følger av at Vikingskipshuset vil være stengt for publikum de neste fem år som følge av bygging av nytt Vikingtidsmuseum, og at dette inntektstapet er kompensert av UiO med en bevilgning på 44,1 mill. kr. per år. Butikk- og museumsinntektene ved Historisk museum er forventet å ta seg opp i løpet av 2022, men er kun budsjettet med en forventning om entréinntekter fra om lag 25 000 besøkende.

KHMs lønnskostnader har økt i 2021 som følge av faste tilsetninger i prosjekts- og oppdragsstillinger. Dette gjelder for prosjekter av mer enn 3 års varighet. Etter at prosjektet nytt Vikingtidsmuseum ble fullfinansiert, har vi i tillegg fasert inn to planlagte stillinger som ble stilt i bero i 2020. Videre vil KHM i løpet av 2022 fase inn noen stillinger som har stått vakante under pandemien.

KHM skal utarbeide ny HR-plan inkludert revidert kompetanse- og rekrutteringsplan våren 2022. I den forbindelse må museet gjennomføre en grundig behovsanalyse og vurdere grunnbemanning i forhold til endringer og vekst innenfor sentrale virksomhetsområder og konkrete arbeidsoppgaver. Det er med ett unntak ikke lagt opp til stillingsvekst i foreliggende budsjett, men problemstillingen kan være aktuell fra 2023. Unntaket er knyttet til Avdeling for universitets- og vitenskapshistorie, hvor det vil bli lyst ut en vitenskapelig stilling. Stillingen finansieres med avdelingens øremerkede driftsmidler (jf tidligere dialog med universitetsledelsen).

Foreliggende planer for fornyingen og ferdigstilling av publikumsarealene i HM ble gitt høy prioritet ved behandling av årsplan og budsjett for 2021. Grunnen til at dette er ikke bare av hensyn til de nåværende utstillingenes alder og manglende aktualitet, men også fordi KHM ønsker å ha et godt og oppdatert museumstilbud mens VSH er stengt for byggingen av nytt VTM. Tentativ prosjektplan for hele museet ble utarbeidet allerede i 2015, men har gjentatte ganger måtte revideres med tanke på fremdrift som følge av koordinering med Eiendomsavdelingen. Nå er VSH stengt og HM er KHMs eneste visningssted. Det er derfor kritisk at museet kun har et publikumstilbud i 7 av 12 utstillingssaler, hvorav kun 4 er fornyet i henhold til plan. Vi forventer at Eiendomsavdelingen gir HM høy prioritet i året som kommer.

Alle igangsatte prosjekter med egen intern prosjektkode og vedtatt budsjett videreføres uten kutt eller redusert ambisjonsnivå. Skole- og aktivitetsarealer i 2. etg. ble ferdigstilt i 2021 med midler fra KHM og Sparebankstiftelsen. I 2022 gis ferdigstillingen av alle utstillinger i 1. etg. høyest prioritet. For å fullføre fornyingen av utstillingssalene i 2. etg., er det satt av 7,5 mill. kr. Med foreliggende planer og budsjett vil fornyingen av publikumsarealene i 1. etg. bli ferdigstilt i løpet av 2022, mens 2. etg. vil bli ferdigstilt i 2023. Det har vært betydelige forsinkelser i flere saler i 1. etg. i 2021 som følge av utfordringer knyttet til lysskjerming og inneklima, men dette forventes avklart primo 2022. Det vil være behov for en kostnadsanalyse for alle gjenstående utstillingsprosjekter. Dette følger dels at alle prosjekter er vesentlig forsinket som følge av Klimaskjermprosjektet og koordinering med Eiendomsavdelingen, og at det dermed er gått flere år siden konsepter med tilhørende budsjett ble utarbeidet. Videre har det vært en kraftig prisvekst på en rekke aktuelle byggevarer og utstyr som inngår i et utstillingsbudsjett. Museumsledelsen mener at det er meget viktig at vi fullfører hele planen som er lagt for HM, slik at det fremstår enhetlig og med fornyet profil innen rimelig tid.

Museumsledelsen vil komme tilbake med en fylldigere vurdering av handlingsrom, risiko, ambisjoner og overordnede utviklingstrekk ved fremlegging av langtidsprognose med frist 27. januar 2022.

Dato: 14. desember 2021

Håkon Glørstad
Museumsdirektør

Karl Kallhovd
assisterende museumsdirektør